

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д.изк. Румен Потеров, ЮЗУ „Н. Рилски“, Благоевград

на дисертационен труд на тема:

„Методи за изграждане на устойчива мотивация при обучението по музикален инструмент“

**за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“
по докторска програма „Методика на обучението по музика“
професионално направление – 1.3. Педагогика на обучението по...**

Автор на дисертационния труд:

Анастас Константинов Михайлов

редовен докторант към катедра „Музика“ при Факултет по изкуствата, ЮЗУ „Н. Рилски“ – Благоевград

I. КРАТКИ БИОГРАФИЧНИ ДАННИ ЗА ДОКТОРАНТА.

Анастас Михайлов е роден през 1968 в гр. София. Придобива ОНС „Магистър“ в СУ Св. Климент Охридски през 1996 със специалност „Клинична и консултативна психология“. От 1997 до 2007 е участник и водещ в редица семинари, обучения за повишаване на квалификацията, изследователски проекти и пр. в България, Италия, Полша, Унгария, Холандия, Испания, Русия, Сърбия и др.

През периода 2014 и 2016 придобива квалификационна степен „преподавател по китара“ (“Instrumental Teaching”) от Асоцирания Борд на Кралските музикални училища в Обединеното Кралство. През 2017 г. е зачислен като редовен докторант към катедра „Музика“ в ЮЗУ „Н. Рилски“.

От 2008 се занимава професионално с музика, преподава китара и музикална теория. През 2014 води курс по Балканска музика в музикалния департамент на Северозападния колеж в гр. Лондондери, Северна Ирландия.

Издава сборниците с авторски аранжimenti и пиеси „Българска фолклорни пиеси за китара“ и „Бах за тамбура“. Ръководеното от него китарно трио “Lady Fingers” печели трета награда на международния китарен фестивал в гр. Ниш, Сърбия, изпълнявайки негови авторски композиции и аранжimenti. Учениците и студентите му се представят отлично на изпитите по китара и музикална теория на Асоцирания борд на Кралските музикални училища и са оценени високо от английските изпитващи.

II. АКТУАЛНОСТ И ЗНАЧИМОСТ НА РАЗРАБОТЕНИЯ ПРОБЛЕМ В ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД.

Дисертацията „Методи за изграждане на устойчива мотивация при обучението по музикален инструмент“ на докторанта Анастас Михайлов си поставя актуална и значима цел: **разработването на методически модел за изграждане на устойчива мотивация в обучението по китара.**

Видно е, че формулираната по този начин цел предполага едно твърде сериозно и задълбочено изследване, пряко кореспондиращо със съвременния модел на образованието и органически обвързано с въпроса за иновациите, защото иновацията означава да се търсят, откриват и дори преоткриват онези допирни точки между традиционното и съвременното,

на чиято основа да се търсят такива педагогически идеи, които да гарантират успешното реализиране на учебния процес и достигане на поставените образователни цели.

Важното, което трябва да се отбележи е, че предложеният методически модел от Анастас Михайлов е извлечен от дългогодишната му преподавателска дейност, от проблемите, свързани с провокирането на интереса и желанието на учениците да изучават китара и търсенето на такива методи и подходи, които да стимулират интереса в степен, в която да се разглеждат от позицията на осъзната потребност към постигането на нещо повече, а именно да се осъзнават смисълът и целите на дейността. Това означава, целта да се разглежда на макро ниво, да има воля за постигането ѝ и да са ясно очертани пътищата за постигането ѝ.

Когато всичко това се отнесе към обучението по музикален инструмент /какъвто и да е той/, основният критерий в посока резултатността, трябва да бъде съотнесен към ефективността на обучението, както е посочил докторантът в своя увод. А категориите, с които трябва да се измерва ефективността трябва да се разглеждат в качествен и количествен аспект. В случая много важен фактор е и необходимото време за усвояване и закрепване на новото познание или в случая изпълнителски умения.

Следователно, в предложеният от докторанта модел за обучение по китара трябва да са залегнали такива методи и подходи, които да провокират интереса на всяка едно стъпало от процеса на обучение, а овладяването на един вид или друг техника, на едно или друго произведение да подсилват желанието, превръщайки интереса в устойчиво по своето съдържание, ширина и дълбочина, вътрешно мотивирано отношение към дейността, т.е. постепенно да придобие силата на устойчива в някаква степен потребност за себеизразяване, самоопределение, себеусъвършенстване и пр. Всичко това накратко, трябва да кореспондира с развитието на рефлексивните способности като основополагащ фактор, лежащ в основата на изграждането и усъвършенстването на музикалноизпълнителските умения.

Това са въпроси, които независимо от епохата, в която се осъществява съответното обучение винаги ще бъдат актуални, защото са свързани с отговора на въпросите: Защо да се учим? и Как да се учим?

III. ХАРАКТЕРИСТИКА, АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД.

В **първа глава** докторантът се фокусира върху общотeorетичните основи на проблема за мотивацията, разглеждайки накратко различните мотивационни теории. По-важен е въпросът за мотивацията в съвременната педагогическа литература, като са обособени факторите, влияещи върху мотивацията, ролята на учителя, учебният материал, семейството и пр., всичко произтичащо от основната образователна цел. Обособявайки тези фактори докторантът недвусмислено подчертава значението им и при обучението по музикален инструмент.

Общотeorетичните проблеми на мотивацията, във **втора глава** са съотнесени към частната дидактика, свързана с обучението по музикален инструмент, като се разглеждат специфичните особености на обучението и на тази основа обособяването на конкретни фактори влияещи върху мотивацията, изхождайки от психолого-възрастовите особености, индивидуалността на обучението, груповата форма на обучение и публичните изяви, но разгледани в контекста на развитието на музикалните способности. Това от своя страна идва да подчертае сложната, многосъставна мотивационна структура, произтичаща от спецификата на музикалното обучение, при която наред с всички общообразователни методи и подходи, трябва да се прилагат и такива, насочени към развитието на музикалността.

Третата глава е много интересна от гледна точка на конкретните теоретико-методологически аспекти на разработеният методически модел, опирайки се на теорията за

себеопределянето. Тук отново са отчетени факторите, влияещи върху мотивацията – индивидуални и междуличностни, които можем да определим като вътрешни и външни, а оттук и изборът на методи и подходи, отчитащи взаимовлиянието между така обособените групи фактори.

Трябва да отбележа, че схемата, дадена на стр. 124 демонстрираща взаимоотношеността и взаимовлиянията между отделните фактори по един изключително ясен и достъпен начин характеризира мотивационната специфика в обучението по музикален инструмент. Изхождайки от тази взаимовръзка, докторантът обособява и методите на обучение, в контекста на обособените три принципа.

От тази позиция интерес представляват предложените от докторанта подходи свързани с първите два принципа, представени под формата на занимателни задачи, чиято цел е не само инструменталното и музикално развитие, но и в когнитивна посока. По този начин емоционалното активиране оказва стимулираща функция върху цялостният процес на обработка на информацията. Изхождайки от това бих могъл да определя подходите, които предлага Анастас Михайлов като метакогнитивни. Всички тези подходи формират една отворена и динамична система. Именно поради своето разнообразие, тези подходи влияят в посока модифицирането и развитието на тази система детерминирана под влиянието на различни фактори /описани в схемата от стр. 124/.

В четвърта глава, за достоверността на изводите относно експеримента са посочени подобрите две групи ученици ЕГ и КГ, сроковете на провеждане на експерименталната дейност и анкетирането на участниците в началото и края. А анализът на резултатите потвърждават работната хипотеза и ефективността на приложения методически модел.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

1. Докторантът Анастас Константинов Михайлов е изпълнил изискванията на чл. 6 от ЗРАСРБ, както и чл. 24 от ППЗРАСРБ за придобиване на образователната и научна степен „Доктор“;
2. Докторантът е демонстрирал умение и неподправен интерес към търсенето на ефективни пътища за провокиране на устойчива мотивация при овладяването на музикален инструмент, търсейки опора в съвременните психологически теории по изследвания проблем и апробирани в дългогодишната му преподавателска дейност. Във връзка с това, разработеният методически модел е конструиран по начин въздействащ многопосочно върху цялостния мотивационен процес на обучаваните.
3. Авторефератът отразява вярно структурата и съдържанието на труда и акцентира върху най-важните моменти, резултати и изводи от изследванията;
4. По дисертационния труд са посочени четири самостоятелни статии, свързани тематично с труда, от участия осигуряващи публичност на основни въпроси от теоретичната разработка.

На основание чл. 12 от ЗРАСРБ и чл. 32 от ППЗРАСРБ давам **ПОЛОЖИТЕЛНА ОЦЕНКА** на дисертационния труд „**Методи за изграждане на устойчива мотивация при обучението по музикален инструмент**“ разработен от редовният докторант Анастас Константинов Михайлов и подкрепям присъждането на ОНС «Доктор».

Благоевград
01.09.2022 г.

Рецензент:
проф. д.изк. Румен Потеров